

m mosty

Královéhradecké diecéze Církve československé husitské
ročník 3 | číslo 1 | březen 2019

Kdo jsme se bezelstně přihlásili, šli jsme za trest klečct na stupínek | **3**
rozhovor

Abychom byli dobrou pochodní Bohu i lidem | **7**
je tomu již 50 let

Čím je pro nás manželství? | **11**
anketa

Obsah

- rozhovor
- 3** KDO JSME SE BEZELSTNĚ PŘIHLÁSILI, ŠLI JSME ZA TREST KLEČET NA STUPÍNEK
- o výstavě v Dobrušce
- 5** NAHLÉDNOUT NĚKAM, KAM SE SÁM NEPODÍVÁM
- z historie
- 6** KATASTROFA KŘEŠŤANŮ – LIKVIDACE ARMÉNŮ, ASYŘANŮ A ŘEKŮ V OSMANSKÉ ŘÍŠI
- je tomu již 50 let
- 7** ABYCHOM BYLI DOBRU POUCHODNÍ BOHU I LIDEM
- čínští křesťané
- 9** RADĚJI OPUSTILI DOMOV A SVĚ BLÍZKÉ
- vychází nová publikace
- 10** SVĚTLO V JIZBĚ MIROSLAVA MATOUŠE
- anketa
- 11** ČÍM JE PRO NÁS MANŽELSTVÍ?
- představujeme
- 13** DĚTSKÝ DENNÍ REHABILITAČNÍ STACIONÁŘ V HRADCI KRÁLOVÉ
- z dění v diecézi
- 14** DEVADESÁTKA SBORU KNĚZE AMBROŽE STALO SE
- 15** NĚKTERÁ SETKÁNÍ V DIECÉZI

Slovo úvodem

Moji milí, oslovujeme se v církvi slovy „sestro a bratře“, vyjadřujeme tak vztah, který k sobě máme, či chtěli bychom mít. Dobře víme, že takové naše oslovení připadá světu zvnějšku jako archaické nebo umělé. Vybabuje se mi, jak zpočátku života v církvi mi toto oslovení jen těžko přecházelo přes ústa. Byla to doba, kdy jsme se ve společnosti zbavili falešného bratrství a kdy jsme se přestali vzájemně častovat slovy: „soudruhu a soudružko“. Byl rok 1990 a přišlo mi nejdříve poněkud nepatřičné mnohým vykat a zároveň jim říkat „sestro a bratře...“

Po čase mi ovšem došlo, že v církvi především vycházíme z našeho vztahu k Nebeskému Otcovi, a proto i v druhém vidíme sourozence v Kristu. Jsme tak spojeni nejen církevním zvykem nebo lidským přáním a dobrou myšlenkou, ale vztahem mnohem významnějším a hlubším.

Rok 2019 jsme v diecézi nazvali jako „Rok lásky“, chtěli jsme tak před stým výročím naší církve vyjádřit to nejpodstatnější, co vychází z našich srdcí. Rok lásky je vyjádřením do všech časů, slov a vnímání dané přítomnosti.

Toto číslo časopisu Mosty, jsme proto věnovali lásce, vztahům, které jsou vždy o hledání spravedlnosti a pravdy. Život a svět není jednoduchý, proto se v našem časopisu zabýváme i pronásledováním křesťanů. Najdete zde svědectví sestry farářky Jany Wienerové, která vzpomíná na dobu svého dospívání a začátků ve službě, kdy láska rostla v rodinách, ale režim se láskyplně příliš nechoval. Bratr Jan Rokyta pro vás napsal článek o pronásledování arménských křesťanů a o tom, že ani dnes nemají křesťané vždy snadný život. O tom ostatně píše i sestry Petra Šenková a Alena Naimanová, když popisují život čínských křesťanů u nás a sestru Erika Oubrechtová, která se snaží ve svém sboru představit život lidí, kteří v současnosti žijí v Pobytovém zařízení MV. Je nám ctí představit vám novou publikaci, kterou vydává naše diecéze. Autorem je bratr Miroslav Matouš, který tímto souhrnným dílem propojuje své životní vzpomínky, myšlenky, básně a pocity. Jako ukázkou vám předkládáme kapitolu popisující dobu, kdy totalitní režim nepřál církevnímu životu. Dále zde v Mostech, sestro a bratře, si můžeme přečíst několik článků ze života církve, které přibližují pěstování dobrých mezilidských vztahů v obci, vikariátě či diecézi. Obzvláště jsem rád za anketu, kterou jsme předestřeli před manželské páry naší církve. Jak si váží jeden druhého a co pro ně manželství znamená? Zdánlivě jednoduché otázky, ale odpovědi jsou důležitým vyjádřením života.

A jak roste láska ve tvém srdci, sestro, bratře? Jaká síla bude převažující ve tvém nitru? Jaké spojení s láskou budeš nacházet ve dnech, které jsou před tebou – to vše by mělo být také podstatnou, základní otázkou pro tebe. Prosím, abychom se modlili za růst lásky mezi námi a v nás:

Otče,

Tvá láska nás posouvá blíž k Tobě i všemu stvoření. Naše vztahy jsou ve víře utvářeny silou, která nás spojuje s věčností. Děkujeme za lásku, cítíme v ní Tvou blízkost, poznáváme radost, nadhled, pokoj. Děkujeme za našeho bratra Ježíše Krista. Přibližuje nám vztah k Tobě, dává pochopit, co je láska čistá a pravá. Otevíráme svá srdce Tvému Duchu a prosíme, ať se ještě více láska rozhojňuje v nás a mezi námi. Prosíme za naše blízké, za církev i svět. Prosíme Otče, ať nás láska spojuje, dává pochopit, na čem záleží, a my všichni rosteme k Tvé chvále. Amen

Pavel Pechanec, biskup královéhradecký

Kdo jsme se bezelstně přihlásili, šli jsme za trest klečct na stupínek

Mgr. Jana WIENEROVÁ, narozená 1953 v Tachově.

Po ukončení základní školy vystudovala gymnázium, poté Husovu teologickou fakultu.

Působila v Benátkách nad Jizerou, v Praze Holešovicích a v redakci Českého zápasu jako vedoucí redaktorka. Od roku 2007 je ustanovena jako farářka v náboženské obci v Broumově, kde je zároveň umělecky činná. Ilustrovala na pět desítek knih,

měla řadu výstav v ČR i v zahraničí – Belgie,

Německo, Polsko. (Její ilustrace vidíte každou

neděli ve Zpěvnících CČSH.) Nyní vychází publikace Světlo v jizbě Miroslava Matouše, kde připravila obálku.

Jano, pocházíš z farářské rodiny, oba Tví rodiče byli kněží. Jak maminka a tatínek vzpomínali na čas svých začátků, kdy tehdejší strana a vláda potlačovala církve i křesťanskou víru? Tehdy se přece kladl velký důraz na to, aby děti a mládež ztratily kontakt s vírou už na školách...

Narodila jsem se po Stalinově a Gottwaldově smrti, těsně před měnovou reformou. Tatínek byl tou dobou na vojně u PTP, dvaadvacetiletá maminka měla na tachovské faře u sebe o šest let mladší sestru Šárku (později Matyášovou), místo chybějícího

klíče u hlavních dveří přisunutý těžký zvon – v pohraničí tehdy ještě zdaleka nebylo klidno... a spoustu starostí, jak vůbec přežít. Maminka byla po mém narození dost nemocná a tatínek z vojny jen tak nepustili – nesměl domů ani na můj křest, bodejť! Pomohla církve. S opravdovým zájmem přispěli mladé rodiče mnozí a bratr farář Cvrček jí vše pak dovezl. Jen co se trochu vzpamatovala, byla maminka – nedostudovaná bohoslovka – pověřena, aby tatínka zatím v Tachově zastoupila.

Z vyprávění vím o začátcích rodičů na ašské faře, jenže tam se tatínek „provinil“ tím, že

zavčasu informoval rodiče o chystaném opatření ze strany státu, který chtěl omezit, resp. zlikvidovat výuku náboženství na školách. Tak jsem se s nimi už před narozením stěhovala do Tachova a tatínka pohnali na vojnu.

Vy jste se ale stěhovali několikrát...

Těch farářských stěhování jsem zažila víc – ještě v padesátých letech do Žamberka, tam jsem nakonec začala chodit do první třídy. Po třech letech do Broumova – tady jsem to dotáhla až do maturity, díky jaru 1968 nebyl můj vstup na gymnázium problém. Po patnácti letech do Dvora Králové, kam naši nuceně přesídlili, protože by jinak přišli o tzv. státní souhlas, neb se všude a neustále „proviňovali“ nežádoucí prací s dětmi a mládeží. A po skončení studia teologie to pak už šlo po mé vlastní linii, zatímco rodiče na závěr ještě působili v Jaroměři a Bílé Třemešné. Musím říct, že když bylo někdy těžko, vždycky se v církvi našla pomoc, i když ona sama žila hořké časy. Na broumovské faře před námi z trestu působil bratr farář S. Pelda, přesunutý sem z Prahy, kde předtím významně pracoval v Jednotě mládeže.

Jak tedy vypadal církevní život v obcích, kde rodiče působili?

Přes všechny překážky kladené ze státní strany bylo v padesátých i šedesátých letech ještě dost křtů a zájmu o církevní život. Mnozí ještě věděli, co všechno za války církve pro národ vykonala, a někteří byli ochotni snášet i perzekuci. Ještě posílali děti do duchovní péče vedené při sborech. Tak si pamatuji žambercké, broumovské i machovské vrstevníky. V machovské náboženské obci, kde sloužila maminka od půli šedesátých let, jsem byla biřmovaná a měla jsem tam pak i jáhenské svěcení.

Někteří moji spolužáci z broumovského gymnázia chodívali k nám na faru, založili dokonce hudební skupinu a občas vystou-

Broumovská duchovní péče o děti, při návštěvě bratra biskupa Pochopa byly mnohé z nich teprve pokřtěny.

pili na nějakém shromáždění v okolních obcích. Jmenovali jsme se Nefešáci, ne snad podle vzhledu, ale z hebrejského „nefeš“, čili duše. Jenže to už v rámci sovětské okupace nastupovala tzv. normalizace, církve

Manželé Kuchtovi – vedoucí tábora na broumovské farní zahradě v roce 1967.

jako opěrný bod morálního odporu vadily čím dál víc (např. ale římskokatolická po II. vatikánském koncilu byla najednou velice přitažlivá) a rodiče měli rozběhnutou práci s mladými naplno.

Za socialismu to ovšem rodiny laiků měly těžké: prostě se jim řeklo, že jejich děti nebudou moci dál na školu, budou-li se v církvi nějak angažovat. Moji rodiče měli jednoznačný cejch, ti druzí se ovšem měli zařadit a nepřesahovat požadovaný kádrový profil. Do rad starších se tak strategicky začali volit spíš důchodci.

A Vaše rodina zažila nějaký zlomový okamžik?

Na rok 1974 má naše rodina zlé vzpomínky. Rodiče byli postaveni před volbu – ztratit státní souhlas ke službě, anebo se nechat přeložit jinam, bratr – tou dobou v základní vojenské službě – si přehráváním Krylových písní vysloužil vojenský soud a pak „pobyť“ ve věznici na Borech. Vzájemně jsme si „kádrově posloužili“, protože jsem tou dobou byla ve druhém ročníku teologie. Rodiče byli přeloženi

do Dvora Králové nad Labem.

Pociťovala jsi v čase svého dospívání znevýhodnění, ústrky nebo výsměch ze strany okolí?

No jéje! V první třídě se paní učitelka, zřejmě dle instrukcí shora, vyptávala, kdože chodí do kostela. Kdo jsme se bezelstně přihlásili, šli jsme za trest klečct na stupínek. Děti byly naváděny k posměchu vůči tomu tmářství a docela se činily. Neuměla jsem to pojmenovat, ale určitým způsobem jsem byla ve školním prostředí vždycky „sociálně vyloučená“. Na druhém stupni to zesláblo, tam než nějaké působení shora bylo silnější, že jsme vrstevníci. Ale vždycky jsem byla „jiná“ a nějak sama. Svému milovanému třídnímu učiteli ze základky jsem dlouho nedokázala zapomenout, že se nechal zneužít k tomu, aby mi před maturitou rozmlouval přihlášku na teologii. Argumentoval nízkými příjmy, nevyužitím talentu, společenským znemožněním. Nezbylo mi, než se tomu smát. To všechno jsem přece znala, žila, byla jsem v tom doma.

Maminka v Broumově např. dost dlouho jako žena faráře nemohla sehnat práci – ovšem matka v domácnosti byla tou dobou „buržoazní přežitek“, což mi ve škole taky dali pocítit. Pak se jí zzelelo jednomu komunistovi, když se hlásila do továrny dělat svačinářku, a domluvil vysokoškolače práci fakturantky v drogerii. Časem bylo ovšem znovu možné, aby sloužily farářské dvojice, tak nastoupila v půlce 60. let opět do církevní služby.

Na gymnáziu se třídilo leccos. Do prvního ročníku jsme nastoupili těsně po okupaci. Dost dlouho jsme vedli odpor vůči dvěma kantorům silně prosovětsky zaměřeným (proti třídnímu a pak řediteli). Těm se podařilo „prověrkami“ vyštvať ze školy několik skvělých pedagogů, ti ostatní – poněkud přízřivější – s námi táhli za jeden provaz a snažili se aspoň ve výuce udělat pro nás to nejlepší. Leč i spolužáci podléhali názoru, že

hlavou zeď neprorazíš. Nakonec jsme zbyly dvě, které se nenechaly zorganizovat do socialistického svazu mládeže – SSM. A na školy jsme se přece dostaly: Anča na matematicko-fyzikální, já na teologii.

Jak ses vypořádávala ty sama v čase dospělosti s tlakem normalizace a cenzurou?

Bible přece jen osvobozovala. Pamatuji se, když jsem při biblických hodinách ve své první obci v Benátkách nad Jizerou vykládala proroka Izajáše, že se nám všem jevil silně „protistátně“. Církev byla nějak samozřejmě místem, kde člověk nacházel naději i oporu pro své morální postoje.

Cenzura? Určitě měla vliv na to, jaké směly vycházet knižní tituly. A od jakých autorů. Ti, kdo emigrovali, měli jistotu, že jejich díla šla do stoupy. Vzpomínka na ně měla být zahlazena. Pokud vyšlo něco zajímavého, stály se ve čtvrtek ráno (to přivezli nové zboží) fronty před knihkupectvími. Brácha byl učeň-knihkupec, a tak jsem měla možnost přednostního přístupu. Pamatuju si

Pravdu je třeba držet, i když je nepříjemná

třeba na své oslnění Skácelovými Metličkami či krátkými prózami Jedenáctý bílý kuň. Pak už Skácelovi nesmělo nic vyjít. Prostě nežádoucí, zakázaný autor. Ale i ty knížky, které směly vyjít, byly často omezeny nákladem. A tak se leckteré opisovaly – přes průklepáky pořídil člověk s dobrým strojem až deset kopií. Ty spodní kopie už ale potřebovaly ostrooké čtenáře. Taky jsem si leccos opsala. Vše nese souhrnný (a krásně ruský) název: samizdat. Dnes mají v broumovském klášteře jako jednu z atrakcí středověké skriptorium. Já ale pamatuji, že za socialismu sestřičky, tam internované, přepisovaly mnoho knih. Některé z nich, vázané v prešpánu, podnes s sebou stále stěhují. Umožnily mi nahlédnout do okruhu římskokatolické spirituality.

A co duchovní literatura?

Jakákoli duchovní literatura směla vycházet jen prostřednictvím církvi v tzv. Ústředním církevním nakladatelství (ÚCN). Pokud byl některý autor zaměřený duchovním směrem, měl prostě smůlu. Oficiální literatura je naprosto opomíjela a dodnes opomíjí. Tak na tom byli např. naši velcí básníci Zdeněk Svoboda nebo Miroslav Matouš. Jan Mička, Rostislav Valušek a další se v tisku ujali až po „listopadu“. Blahoslav měl za socialismu povoleno vydat jen kalendář Blahoslav a jednu či dvě teologické publikace ročně. Také fakultní skripta měla podobné omezení. Časopisy byly jen dva: Český zápas a Theologická revue.

Jano, ty sama jsi v této době pracovala jako redaktorka našeho Českého zápasu. Můžeš nám říci, co jsi ještě z omezení, které se jistě muselo vyskytnout, byla schopná akceptovat?

Moje vlastní časy v redakci? Nastoupila jsem tam jedenatřicetiletá po mateřské na podzim roku 1984. To už poněkud pomínula hysterie vyvolaná Chartou 77, začala jakási postupná obleva. Jedno však bylo jisté: církev měla nastavené mantinely, pouze v nichž se směla pohybovat. V ČR se přese všechno udržela rubrika věnovaná dětem a mládeži. Vycházela zde např.

dějeprava Zdeňka Svobody „Tak Bůh miloval svět“. Rozhled a vzdělání Dr. Vlastimila Zítka, který mi byl nadřízený od roku 1985 do roku 1989, kdy byl zvolen olomouckým biskupem, byly zárukou dobré úrovně týdeníku. V prudkých polistopadových změnách nebylo snadné udržet kormidlo. Svoboda vůbec není snadná. Pamatuji na ostře kritické články, které značně měnily i můj vlastní pohled na předchozí etapu života církve. Pamatuji na výrok Zdeňka Svobody, že pravdu je třeba držet, i když je nepříjemná. Pamatuji si na debaty s Emilem Havlíčkem (církevním to disidentem, vyhozeným ze služby za vlády biskupa Marcelucha), na různé články s připomínkami věcí, na něž se mělo zapomenout...

Revoluce přinesla změny a nebylo to lehké období. Znamenalo to změnu – uvolnění i v redakci?

Byla jsem tou dobou vděčná za lidi, kteří se začali objevovat a hlásit právě těsně před přelomem. Doba uzrála, oni také. Církev se jich kdysi v mládí dotkla svou péčí a oni se začínali vracet. Otvírala se možnost i širší literární spolupráce. Vznikla tzv. autorská setkání. Ale to už bylo na jinou kapitolu... To desetiletí po roce 90 jsem pak spolupracovala s Dr. Jiřím Svobodou. Převzal na svá bedra finanční starosti (a těch nebylo málo) a ediční činnost církve. Tak pro bezprostřední potřebu vyšel notovaný Zpěvník, Liturgie, pracovalo se na Agendě. Ediční aktivity se značně rozšířila.

Dneska už církev může vydávat v mnoha edicích všechno, co potřebuje. Dokládá to i produkce naší diecéze. Teď už nás nelimituje ideologie, ale peníze. O jednom jsem se však poučila – stojí za to vydat kvalitní literaturu třeba v malém nákladu (dnes už velké náklady stejně nefungují), aby byla prostě k dispozici. Jednou třeba i k badatelským účelům.

Doufám, že neztratíme vzácný dar své svobody; je třeba ji hájit i pro ty, kdo přijdou po nás. A oni přijdou. Pán Bůh povolává další a další, i když si my sami leccos ani neumíme představit.

DĚKUJI ZA ROZHOVOR
JANA PECHANCOVÁ

o výstavě v Dobrušce

Nahlédnout někam, kam se sám nepodívám

V prosinci se v Husově sboru v Dobrušce uskutečnila výstava klientů Pobytového zařízení ministerstva vnitra v Kostelci nad Orlicí – jinak řečeno uprchlíků. Reakce na ni byly nečekaně rozporuplné. Ti, kteří přišli, byli překvapeni, jak krásná díla tam vznikají a jak šikovní lidé zde žijí. A ti, kteří nepřišli, se často ptali: *Proč to děláme? To je tady chceme? To je sem zveme?* Otázky

v dnešní době tak aktuální, že hýbou celou politickou scénou.

A možná právě kvůli tomu, bývají představy a realita poměrně rozdílné. „Uprchlíkový tábor“ v Kostelci vznikl v roce 2001, od té doby jím prošly stovky lidí, většinou z postsovětských států. Největší část tvoří Ukrajinci, a pak se stav aktuálně liší podle toho, kde jsou zrovna nějaké konflikty – v minulém roce např. Moldavci, Afgánci, Iráčané, ale také lidé z Číny, Vietnamu či Kuby.

S lidmi přicházely a odcházely, tak jak už to bývá, i problémy. Za ty skoro dvě desítky let, se ale nestalo nic neřešitelného.

Když jsem do Dobrušky před lety přišla, překvapilo mne, jak byli lidé z Dobrušky hrdí na zdejší školicí středisko Univerzity Karlovy. Byli zvyklí na to, že zde žije mnoho lidí z „exotických“ zemí. Kdo to tehdy měl? Kamarádi z jiného konce světa. Někteří zde byli chvíli, jiní déle a dodnes si v sobě obě strany nesou silné vzpomínky. Možná tato zkušenost souvisí s tím, jak moc jsou zde oblíbené cestopisné před-

nášky. Nahlédnout někam, kam se sám nepodívám, za roušku vzdáleného. Proto jsme ve spolupráci s Pobytovým zařízením uspořádali tuto adventní výstavu. Přiblížit to vzdálené na půdě Československé církve husitské. Ke zhlédnutí byla pestrá a zajímavá díla, od malby hory Ararat po Karla IV. jedoucího na koni kolem hradu Karlštejn.

Druhou adventní neděli se uskutečnila besídka dětí tohoto zařízení, které v Kostelci žijí. Některé už dva roky, jiné teprve pár měsíců, ale česky mluvily

všechny. Bylo jich celkem šest, avšak zeměpisně pojímaly území od Ukrajiny až po Indii. Zpívaly koledy, hrály vánoční příběh, tančily. Po besídce jedly cukroví a škádlily se stejně, jako kterékoli jiné děti. Pro všechny účastníky to bylo moc příjemně strávené dopoledne. V dohasínajícím světle vánočního stromku, jsme rádi vzpomínali na chvíle, kdy jsme byli tak mile překvapeni besídkou i další činností lidí z Kostelce.

ERIKA OUBRECHTOVÁ,
FARÁŘKA V DOBRUŠCE

z historie

Katastrofa křesťanů – likvidace Arménů, Asyřanů a Řeků v Osmanské říši

Riccardi Andrea, Století mučedníků. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2014.

Řoutil Michal, Košťálová Petra, Novák Petr, Katastrofa křesťanů – Likvidace Arménů, Asyřanů a Řeků v Osmanské říši 1914–1923. Nakl. Pavel Mervart 2017.

Ternon Yves, Genocidy XX. Století. Themis, Praha 1997.

Ročenka Parrésia, Revue pro východní křesťanství, II.–III. Nakl. Pavel Mervart 2008–2009.

Násilí páchané na křesťanech se objevuje v dějinách pravidelně

a je součástí i naší vlastní doby. Připomeňme si pouze násilí páchané buddhisty na křesťanské menšině v Barmě nebo na Srí Lance, které je vedené radikálními buddhistickými mnichy. Svou roli zde hraje nový trend buddhistického nacionalismu zdůrazňující národní a náboženskou jednotu jihoasijských států. O současné tíživé situaci blízkovýchodních křesťanů žijících v kontextu islámu, například Koptů v Egyptě, není možné pochybovat. Stejně tak i o situ-

aci křesťanů v Číně. V dějinách však útlak přerůstá i v genocidu. První plánovitě genocidní chování státu vůči křesťanské menšině v novodobých dějinách, které je částečně mezinárodně uznané, se objevuje v Osmanské říši vůči její arménské křesťanské minoritě. Výše uvedené knihy a studie jsou cele věnovány, nebo se dotýkají, problému genocidy náboženských a etnických menšin v Osmanské říši. Studie Ternonova je obecným pojednáním o historii genocid, arménské je věnována jedna kapitola. Studie Riccardiova se podrobně věnuje pronásledování křesťanů ve 20. století, čtenář v ní najde informace například i o situaci v Asii a Mexiku, Číně a Africe. Obsáhle studie nazvaná Katastrofa křesťanů je pak nejucelenějším dílem o genocidě arménských křesťanů, a to nejenom v Čechách, ale i ve světovém měřítku. K prvnímu genocidnímu chování vůči Arménům v Osmanské říši došlo v situaci absolutistické vlády, ještě před tím než se moci chopila strana mladoturků. První masakry arménského obyvatelstva, nazývané Hamídovy, se ode-

hrály v letech 1894–1896 za sultána Abdülhamida, kdy bylo zavražděno na 200 000 Arménů. Reakce světové veřejnosti na tyto události, byť veřejně známé, však byla velice vlažná. Strana Jednota a pokrok, známá jako Mladoturci se chopila v roce 1908 moci a nastolila ústavní pořádek. Brzy poté však dochází k její ideologické radikalizaci a hlásání panturkismu. V roce 1909 dochází k další genocidě arménských křesťanů v Kilíkii, počet obětí dosahuje 30 000. Osmanská říše vstoupila do první světové války na straně centrálních mocností. Představitelé arménské komunity v srpnu 1914 sdělili Osman-skému státu své stanovisko, kde bylo zformulováno přání neutrality, v případě vstupu do války však proklamovali lojalitu a splnění povinností osmanských občanů. Krátce na to se v lednu 1915 turecká armáda střetla s ruskými vojsky na arménském území a byla poražena. Arméni byli neoprávněně obviněni z toho, že zapříčinili tureckou porážku. Vládnoucí strana mladoturků začala připravovat genocidu Arménů. Od května 1915 deportovala Armény do celkem 25 koncentračních táborů. Jako první byla povražděna inteligence,

vůdci komunity a vyselektovaní mladí muži schopní obrany. Jako prostředků genocidy arménských křesťanů bylo použito vyhladovění, pochodů smrti, upalování zaživa, otrávení plynem nebo kouřem v uzavřené jeskyni, nakažení infekčními chorobami. Genocida Arménů nese obecné znaky pozdějších katastrof 20. století. První charakteristikou je tichý souhlas většiny. Členové strany mladoturků a veřejnost měli povědomí o obecném záměru, a to včetně výsledku takového chování, s nímž byl projevován souhlas. Riccardi zdůrazňuje, že sice neexistovala jednotná muslimská protikřesťanská fronta, avšak islám byl podmínkou k úspěšnému provedení operace. Uvádí i případy politiků a úředníků odmítajících zákony o deportaci a konfiskaci majetku. Protikřesťanské motivace měly značnou schopnost mobilizace a hrály jednu z rozhodujících rolí v motivaci. Nařízení pak nabývala zákonného rázu. Nařízení o vyvlastnění majetku a dále veřejné vyhlášky o deportacích byly obecně známé. Násilí je zde organizované a existuje jeho politický arbitr, tedy i zaštítní vyšší autoritou. Přímá odpovědnost státu je prokázána. Stát,

kontrolovaný jednou politickou stranou, provádí vlastními byrokratickými a technologickými prostředky likvidaci bezbranné menšiny. Vnímání Arménů jako ohrožujících Osmanskou říši bylo iluzorní a záleželo daleko více na ideologii, než na faktech. Dále prosazení záměru genocidy i na úkor loajálních občanů, přičemž oběťmi byli obyvatelé jednoho státu, jak ten sám sebe proklamoval. Jako jedni z prvních byli odzbrojeni a posléze povražděni arménský vojáci bojující v řadách armády Osmanské říše. Vraždění obyvatelstva neslo prvky organizovanosti a komplexnosti, na rozdíl od pouhého osobního sadismu. Etapy genocidy jsou zde prokazatelné: selekce, vyvlastnění, deportace, vyhlazení. Kniha Katastrofa křesťanů obsáhle zmiňuje i mezinárodní reakce, například dokument nazvaný Modrá kniha, vydaný roku 1916 britským parlamentem. Dále pak i svědky a veřejné odpůrce, mezi nimi zaujímá čelné místo Johannes Lepsius, Armin T. Wegner a Čech Karel Hansa, jehož kniha Hruzy Východu vyšla v roce 1923. Dalším je Franz Werfel a jeho román Čtyřicet dnů.

JAN ROKYTA

je tomu již 50 let

Abychom byli dobrou pochodní Bohu i lidem

Čin Jana Palacha stále vybízí k zamyšlení o základních otázkách lidského života. Vyložit smysl Palachova sebeupálení se pokusila řada osob, které k jeho činu přistupovaly z různých úhlů. Většinu z nich spojovalo hledání odpovědi na otázku – zda má člověk svobodnou vůli rozhodovat o svém životě a podle svého uvážení jej obětovat za druhé, aby je takto přiměl k vystoupení z jejich rezignovaného postoje k věcem veřejným a donutil je viditelně jednat. „*Palachův čin je neuchopitelný, nestandardní.*

Vymyká se běžnému etickému hodnocení. Vzbuzuje velké emoce, vyvolává řadu otázek, polemik a často i protichůdných hodnocení. Je odsuzován i glorifikován.“ Jindřich Šrajfer (2009)

Protest Jana Palacha před 50 lety vzbudil velký ohlas ve Švýcarsku, kde tradičně žila početná česká a slovenská komunita. Jejich řady se rozrostly zejména na konci šedesátých let po okupaci Československa. Působí zde Beseda Slovan z Ženevy, Klub Jana Palacha a Jana Zajíce z Curychu, Svaz spolků Čechů

a Slováků ve Švýcarsku, Beseda Svatopluk Čech a bratří a sestry z Husova sboru. Byli a jsou obětavými pomocníky, kteří ve Švýcarsku pomáhali uprchlíkům najít nový domov. Také díky těmto spolkům se každoročně nejen u památníku Jana Palacha pořádají vzpomínková setkání.

19. ledna 2019 byl bratr biskup Pavel Pechanec pozván do švýcarského městečka Vevey, kde na břehu ženevského jezera u památníku Jana Palacha a na následné konferenci promluvil při Vzpomínkovém piet-

Páter Antonín Špaček z České katolické misie v Zürichu, farář Husova sboru v Zürichu Jiří Přeček, ev. farář Jaromír Dus a bratr biskup Pavel.

ním aktu „Jan Palach – živá pochodeň proti okupaci“. 20. ledna pak vzpomínkové akce pokračovaly v Zürichu. U této příležitosti také hovořil pastor Josef Beneš, páter Antonín Špaček z České katolické misie v Curychu, farář Jaromír Dus a farář Husova sboru v Zürichu Jiří Přeček. Tyto akce se konaly pod záštitou Velvyslanectví ČR a SR ve Švýcarsku.

Vážení a milí, scházíme se v den smrti Jana Palacha a dovolte mi, abych mluvil možná trochu překvapivě nejprve o sobě. Jsem totiž přesvědčen, že když vzpomínáme na Jana Palacha, nutně nás myšlenky směřují také i k nám samým. Jeho příběh se dotýká každého z nás osobně, nutí nás přemýšlet, rozvažovat, vzpomínat.

Patřím do generace, která se narodila po roce 69. Tedy patřím k tzv. Husákovým dětem, kdy sice společnost prožívala populační bum, ale zároveň se lidé v Československu stáhli z politického dění a soustředili se na své rodiny, chaty a skryté lamentování na režim. Vyrůstal jsem tedy v době, kdy se o Janu Palachovi veřejně nemluvalo vůbec a v soukromí často s jistou bolestí či zvláštní zatrpklostí. Byla to doba paradoxů a zatuchlého strachu. Duch

obav a zvláštní rozpolcenosti se dal krájet.

Mým asi nejodvážnějším studentským činem bylo, že jsme v roce 1988 v čase oslav VŘSR strhali v ulici za restaurací Na Růžku několik sovětských vlajek. Cítili jsme se chvíli jako hrdinové. Nicméně ani ne rok poté můj spolužák, se kterým jsme tak „odvážně konali, mi po maturitě prozradil, že si jej zavolal ředitel podniku a přesvědčoval, aby se stal kandidátem KSČ. A protože to celé znělo výhodně, vážně o nabídce uvažoval.

Na každém člověku záleží...

Proč o tom mluvím? Proto, abych připomněl, jak tenká hranice je mezi hrdinstvím a tím, co v dané chvíli považujeme za hrdinství, a mezi stále živým lákadlem – žít příjemný, pohodlný život s komfortem a obhajobou, že tak či onak myslí a jednají téměř všichni. Jan Palach se nazval jako Pochodeň číslo jedna. Je samozřejmě otázkou, co všechno svou obětí chtěl vyvolat, ale zcela jistě ovšem je, že myslel a jednal zcela jinak než velká většina společnosti.

Jeho čin je spjat s dobou, kdy lidé v Československu – eufemisticky řečeno – byli „nor-

malizováni“. Kdy poměrně krátká doba historického dění se otočila zpátky o sto osmdesát stupňů. Společnost si pouze „přivoněla“ ke svobodě projevu a pěstování odpovědnosti, která se odehrává nejen u lidí, kteří dřímají otěže moci, ale i v nižších patrech celého společenství. Na každém člověku záleží, tak vnímám odkaz roku 68. Společnost není jen masa, která se musí ovládat bičem, chlebem a hrou. Konzumní materialismus, ačkoliv je pochopitelně přirozený pro společnost, nemůže být tou jedinou a určující silou. Na každém člověku záleží a člověk sám si nevystačí pouze s diktátem společnosti, co si má myslet, jak má žít, stejně jako si nevystačí ani s přísunem hmotného zabezpečení, protože bude vždy chtít víc a víc.

Čin Jana Palacha Československo tehdy šokoval a nejinak je tomu i dnes. Ukazuje ve velké naléhavosti na každého z nás. I my se často soustředíme na ono důležité tady a teď, rádi se setkáváme s milými lidmi, rádi vidíme krásné věci a děje kolem nás. Ne vše ale máme ve svých rukách. Mnohé jsme nuceni přijmout a mnohé i odmítnout. Čin Jana Palacha nás ovšem nutí trochu poodstoupit od onoho pověstného tady a teď. Ba co víc – nebýt ani tolik spokojeni sami se sebou v žádné době.

My v Čechách se na Švýcarsko díváme jako na velmi bohatou zemi. Ten pohled ovšem nestačí, pokud se budeme dívat jen materiálním pohledem, je to málo. Švýcarsko je nutně potřeba vidět i jako bohatou zemi svobody, hledání křehkého kompromisu a pevného řádu. Bylo by však jistě naivní dívat se na Švýcarsko jako na dokonalou zem. Ostatně také i proto jsme se zde shromáždili, abychom v tomto krásném koutě viděli stále přítomné nebezpečí pro život a svět.

Naše setkání nese v názvu jméno Jana Palacha a ozna-

čení „stále živá pochodeň proti okupaci“. Svět se za 50 let velmi výrazně změnil. Už nehrozí sovětská okupace žádné zemi. Geopolitická situace ale nebyla a nikdy nebude neutrální. Jsou sice klidná místa na zemi, zaručeno ovšem ale není nic. Svět se mění. Není třeba se jistě navzájem strašit, ale také není dobré jen přivírat oči. Navíc okupace nám nehrozí jen od nepřátelských zemí, ale především od nás samých. Jsme stále okupováni myšlenkou, která nám není cizí a nutí nás, abychom se soustředili na pozemský život a hledali především krátkodeché zajištění spokojenosti. Jan Palach nebyl spokojen s životem lidí před 50 lety. Leží na nás otázka, jakou pochodní budeme my, jakým ohněm,

jaké světlo budeme přinášet. Jan Palach ve vyhrocené době, vyhrocenou smrtí vyjádřil, že život nutně má svůj přesah i cíl. Také i my jsme nepochybně inspirací a pochodní pro druhé. Nejsme sice nuceni k výjimečným činům, ale jako poutníci života také i my neseme světlo, nebo se někdy bohužel také spokojíme s temnotou a jejími stíny.

Věřím, že nás náš Pán povolal do života, abychom o životě přemýšleli jako o daru. O daru, který jsme dostali a jako o daru, který máme předat. Vždyť jak říká apoštol Pavel: Nikdo z nás nežije sám sobě a nikdo sám sobě neumírá. Žijeme-li, žijeme Pánu. Římanům 14,7

Jistě není třeba nikterak moralizovat druhé. Spíše je zapo-

třebí, abychom i my, každý u sebe cítili tíhu dané současnosti a usilovali o to, abychom byli dobrou pochodní Bohu i lidem. Amen

PROMLUVA BRATRA BISKUPA
PAVLA PECHANCE VE VEVEY

čínští křesťané

Raději opustili domov a své blízké

Podle čínských zákonů se mohou v Číně věřící přidat pouze k církvím, které schvaluje vláda. Křesťané a další náboženské skupiny čelí perzekuci a ze zpráv vyplývá, že lidé, kteří se nevzdají nežádoucího vyznání, zažívají násilí, ekonomické postihy, byrokracii ve zvýšené míře. Komunistický režim katolíky i protestanty „uznává“, na církve ale dohlíží tajná policie. Aktivisté i experti na tuto problematiku upozorňují, že pronásledování křesťanů ze strany čínské vlády je v současnosti nejhorší od roku 1982. Čínská vláda páli bible, zavírá kostely, ničí kříže a nutí věřící, aby se písemně zřekli své víry. Potlačování náboženských svobod je součástí oficiální vládní kampaně, která po občanech požaduje loajalitu vůči ateistické komunistické straně.

Před třemi lety v Česku o azyl požádalo 92 čínských křesťanů. Osm ho dostalo, 70 neuspělo; odmítnutí žadatelé nyní žádají

o soudní přezkum rozhodnutí ministerstva. Dalšíh 14 lidí žádost stáhlo a odjelo.

S čínskými křesťany jsem se seznámila na jaře roku 2016. Jedné neděle přišli do sboru naší církve v Kostelci nad Orlicí. V tomto městě sídlí uprchlické středisko, takže potkávat zde cizince nebylo a není nic zvláštního. Neobvyklé bylo, setkat se s nimi v křesťanském kostele.

Společně jsme s nimi navázali kontakt a nebylo to nic jednoduchého, protože anglicky mluvili z nich jen někteří a česky téměř nikdo. Dozvěděli jsme se, že je jich v uprchlickém středisku asi 30 a převažují mladé ženy mezi 20 a 30 lety. Čínští křesťané přišli do naší republiky proto, že jsou ve své zemi za své vyznání pronásledováni. Když nám vyprávěli, čemu všemu byli vystaveni, připomnělo mi to dobu před rokem 1989. Od té doby začali navštěvovat náš sbor v Kostelci nad Orlicí

a poději i v Rychnově nad Kněžnou. I když se poté v jejich životě udály nějaké změny, například někteří se odstěhovali za prací jinam, jejich vztah k naší církvi se nezměnil. Našli v ní duchovní domov a stali se našimi bratry a sestrami ve víře.

Myslím si, že v mnohém bychom si z nich mohli vzít příklad. Svobodné vyznávání víry je pro ně na tom nejpřednějších místech. Raději opustili domov a své blízké, než aby se vzdali křesťanství, byť jen naoko. Brzy poté, co sem přijeli, se chtěli zapojit do běžného života a najít si práci a ubytování. Nechtěli být nikomu na obtíž, a pokud ještě práci neměli, nabídli se k úklidu našeho sboru. I když dodnes jejich situace není vyjasněná, věří, že vše dobře dopadne. Věřící, že Bůh je neopustí. Připomínají mi Ježíšův výrok: „Nebudete-li jako děti, nevejdete do království Božího.“ A já si uvědomuji, že čínští křesťané jsou opravdu jako

děti, které bezvýhradně a bezmezně důvěřují svému Otci. Kéž bychom takoví dokázali být i my. Modlím se spolu s nimi, aby se jejich současná situace vyřešila v jejich prospěch a oni zde mohli opravdu najít domov.

PETRA ŠENKOVÁ, KAZATELKA
V KOSTELCI NAD ORLICÍ

S čínskými křesťany se známe od 1. května 2016. V Rychnově nyní žijí 4 čínské křesťanky, které se pravidelně účastní bohoslužeb v našem sboru. V dubnu

2017 se objevily v médiích závadějící zprávy o čínských křesťanech u nás. Tyto zprávy vzbudily na jedné straně rozruch a otázky, proč jsou tito lidé u nás a co tu hledají, zda jsou zde kvůli víře nebo z ekonomických důvodů. Na druhé straně zprávy způsobily velké emoce, co s dotýčenými žadateli o azyl bude, nebude-li jim azyl přiznán. V dubnu loňského roku azyl dostalo jen několik z nich. Opět to vzbudilo rozbourání a dohady. Znamenalo to, že se většina musí vrátit zpět,

mluvilo se o rizicích, která jim hrozí. Situace je však jiná, neudělení azylu neznamená vyhoštění, jsou i jiné formy režimu pobytu. Duchovní různých církví, ve kterých našli čínští křesťané svůj duchovní domov, se spojili v dobrovolné pomocné skupině. Jejich zástupcům (byla jsem mezi nimi) situaci v prosinci loňského roku vysvětlili pracovníci ministerstva vnitra.

ALENA NAIMANOVÁ, FARÁŘKA
V RYCHNOVĚ NAD KNĚŽNOU

vychází nová publikace

Světlo v jizbě Miroslava Matouše

V únoru vychází nová publikace bratra Miroslava Matouše *Světlo v jizbě*. Z jeho vzpomínkové knihy přinášíme malou ukázkou.

23. kapitola Ve službách církve

„Každý lidský život je stezkou, vedoucí k Bohu.“ Edmund Husserl

S dětmi jsem se stýkal i mimo školu, jezdil s nimi tramvají na vyjíždky do přírody, tam i vyučoval, chodil je navštěvovat,

stýkal se s členy církve. Vznikla tak přátelství, přetrvávající dodnes.

V roce 1952 se nám narodil Petr. V té době jsem byl učitelem náboženství ve Vršovicích. Když bylo toto povolání bez vyhlídek, stal jsem se na pozvání církve ústy profesora Jindřicha Mánka kazatelem, nejprve v Mělníku. Následovaly Nusle, Michle a Smíchov; tehdy v roce 1956 se nám narodil Jan. Pamatuji se, že měl v oblíbené píseň o sluníčku: „Slunce za horu zapadá...“ (Petr měl rád „Princi můj maličký, spi...“) – Pak následoval Žižkov. Pracoval jsem samostatně, vyhýbal se cizím výrazům, hleděl se vyjadřovat neučně.

„Ne všichni učení,
jen moudří byli prostí.
A když už nestačí
má mysl, zrak i sluch
se vyznat v přemíře
všech vědních složitostí,
tu vždycky napoví
mi jednoduchý Bůh.“

„Milý Bože, je pan farář tvůj kamarád a nebo se znáte jen pracovní? David“ (Děti píší Bohu) Duchovní museli být politicky schválení a očekávaly se jejich příslušné veřejné projevy.

V Čapkově „Válce s mloky“ vzkazuje vládce mloků lidem: „Chief Salamander vám jménem všech mloků nabízí spolupráci. Budete s námi pracovat na odbourání vašeho světa.“ Sílil politický tlak na duchovenstvo. Nejvíce nepohodlní byli žalářováni. Avšak našli se i takoví, kteří spolupracovali s „Chiefem Salamandrem“. Napsal jsem o takových:

„Snad sloužil's Pánu dřív,
teď jiného máš pána.
A byť i slovem Bůh
co nejvíc hlas tvůj hřměl,
jen mrtvých znalostí
jsi bezúčelná schrána,
na dary Ducha Bůh
ti dávno odepřel.“

Byl jsem čínorodý v zaměření, které nebylo ve shodě se státními zájmy a na co nebyly žádné rubriky. Naproti tomu jsem nedbal na formální, úřední povinnosti. Měl jsem za sebou filosofické, byť nedokončené vzdělání, těšil se přátelství vzácných lidí a nenechal se vtěsňovat do role učně. Nezatajoval jsem své názory církevní ani politické.

Franz Werfel, jak jsem se s potěšením dočetl, za svých učenických let v Hamburku lodní listy „hodil do záchodu a spláchl je.

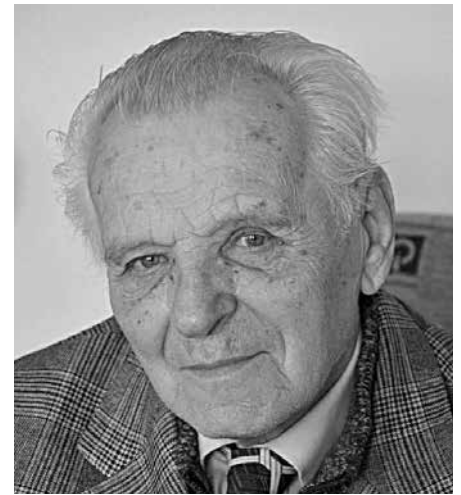
Když byla katastrofa objevena, vyletěl obloukem z nenáviděné obchodní firmy.“ Já jsem předepsané úřední nutnosti ve firmě církevní instituce nerad uznával, arci s pomyšlením, že Ježíš by se bez nich dobře obešel.

Má nepřizpůsobivost vedla až k tomu, že církevní správa rozhodla vyloučit mne k 1. listopadu roku 1955 ze služby „vzhledem k pracovní nespolehlivosti“, což mi nebylo dáno na vědomí a vešlo mi to ve známost nedopatřením. Nedošlo k mému vykázání, neboť se za mne rázně postavili moji respektovaní příznivci v církvi. Ke dni 1. ledna 1957 mne diecézní rada již jako hodného důvěry ustanovila kazatelem na Žižkově, kde se chystal místní farář Ebert podstoupit srdeční operaci. Byl již hospitalizován. 6. října se mi dostalo kněžského vysvěcení. Nedlouho potom farář Ebert zemřel. K 1. prosinci mne ustanovila diecézní rada na Žižkově farářem. Tamější náboženská obec byla tehdy snad největší v církvi, čítajíc přibližně jedenáct tisíc příslušníků. S postupně třemi sestrami duchovními jsem mohl rozvinout práci zcela podle svých představ. Kromě tří bohoslužebných středisek a několika škol tam byla duchovní péče o děti a o dorost, skupina středoškolské a vysokoškolské mládeže, hudební kroužek studentů

s cellem, houslemi a klavírem, a konaly se tam pravidelné zkoušky „mého“ pěveckého sdružení Farský.

Jako farář jsem si vedl dobře, dá se říci úspěšně, neboť záhy mne přizvala pražská diecéze do komise pro duchovní výchovu dětí školního věku. – Byl uzákoněn potrat i bez důvodů zdravotních nebo sociálních, a mně se dostalo pověření mít o tom referát při duchovenské konferenci. Za přítomnosti dozírajícího tajemníka pro věci církevní jsem za ten zákon neděkoval: „Před určitou dobou, nebyl-li ohrožen život matky, to byl zločin. Dnes to není zločin, neboť jsme si to odhlasovali. – Jest pravdou, že Bůh stvořil člověka a že každá lidská bytost vychází z jeho dílny? Jestliže ano, stává se lidská společnost samozvanou schvalovací instancí, jež to Bohu nemusí dovolit.“ Potlesk byl rozpačitý vzhledem k přítomnosti zmíněného politického zástupce. Nic se mi tehdy nestalo. Až 5. prosince 1958 mne státní orgány vyloučily pro průkazný politický přestupek z církevní služby. – Byl jsem farářem jeden rok a čtyři dny.

Miroslav Matouš, narozen 28. října 1921. Farář Církve československé husitské a kazatel Jednoty bratrské. Na konci války

byl totálně nasazen, po únoru 1948 opustil studia na Filozofické fakultě UK, od roku 1949 učitel náboženství, kazatel a farář v ČČS. Během svého života se setkával s významnými osobnostmi národa, spolupracovník Přemysla Pittra. V roce 1958 mu byl z politických důvodů odňat státní souhlas pro výkon duchovenské služby. Po letech v dělnických profesích se v roce 1967 stal na dvacet let kazatelem Jednoty bratrské. Z literární činnosti např.: V naší zahrádce 1960, Pouť za světlem 1971, Být bližním světu 1988, Uhel a křída 1997, Lidstvo mezi protějšky – proroctví proti Babylonu 2015, Hledání cesty světa 2016 aj. Autor řady básnických sbírek a životopisného vzpomínání na P. Pittra.

anketa

Čím je pro nás manželství?

V neděli 10. února jsme si připomněli Mezinárodní den manželství. Den, který je opomíjený a veřejnost jej příliš neregistruje. Hovoří se spíše o narůstající rozvodovosti, o tom, že každé druhé manželství končí rozpadem, případně o tzv. patchworkových rodinách, kde situace je složitá zvláště v komunikaci a soužití nevlastních sourozenců, maminek a tatínek. Mluví se také

o složitosti, které do této rodiny přinášejí převzaté vzorce... Psychologové říkají, že pokud v rodině funguje otevřená komunikace, mají děti žijící v takto široké rodině mnohem více možností k vyjednávání, dělání dohod, zjišťování co u koho funguje, nastavování hranic. Ale co když tato otevřená komunikace nefunguje? Pak jsou asi na tom všichni stejně jako na konci pře-

dešlých vztahů. „Kdybych věděla, že mne můj druhý muž bude tolik vytáčet jako předešlý, už bych do rozvodu nešla a zůstala s prvním,“ někdy slyšíme.

Ještě v minulém století bylo manželství samozřejmostí a byl to jasně daný „převzatý vzorec“. Proč v dnešní době některá manželství stále trvají a manželé spolu zůstávají? Jeden z důvodů je – vidět v druhém také a hlavně

ty lepší stránky. A takto některé páry odpovídaly.

**VERONIKA
A ALEŠ TOMANOVI**

Čeho si nejvíc cením na svém muži? Svého muže. Je to Exupéryho Malý – velký princ, který v současném chaotickém světě bojuje za duchovní hodnoty a snaží se svou vlídností a dobrotou působit na lidi kolem sebe. Každý den se přesvědčuji, jak moc je pro mě důležitý a jak silné pouto mezi sebou máme. Jsem neskutečně pyšná na to, co vše již jako kazatel i jako můj muž a otec našich dětí dokázal.

Čím je pro vás manželství? Manželství je labyrint světa a ráj srdce...pokud najdete tu správnou cestu, je to opravdový ráj. Můj manžel je tím nejlepším průvodcem; je to jistota, opora, láska...

Čeho si nejvíc cením na své manželce? Moje žena je pro mě nejdůležitějším člověkem na světě. Ruku v ruce spolu každý den překonáváme mnoho překážek, ale také společně prožíváme mnoho radostí. Veronika se stala mojí životní oporou, přítelkyní a kamarádkou. Dala mi dvě krásné děti, což je asi největší dar, jaký může člověk v životě od druhého člověka dostat. Za to všechno si jí nadevše vážím. Díky ní už přes třináct let zažívám kousek „nebe na zemi“.

Čím je pro vás manželství? Často se říká, že v životě je nejdůležitější zdraví. Já si však myslím, že nejdůležitější jsou kvalitní vztahy. Manželství je ten nejintimnější vztah a prostor důvěry. Dobré manželství je dar od Boha. Proto je i dnes stále stejně důležité jako před sto lety.

Jako už poměrně zkušený manžel si dovolím jednu radu. Vztahy nefungují automaticky. Je nutné o ně pečovat. Na to nikdy nezapomínejme.

**KATEŘINA
A JIŘÍ HAVELKOVI**

Čeho si nejvíc ceníte na svém manželovi? Pracovitosti, ochoty, toho, že si ví se vším rady a nehroučí se z problémů, rozvahy a klidu, smyslu pro humor a toho, že mě má pořád rád.

Čeho si nejvíc ceníte na své manželce? Skoro všeho. ... a také že je výborná kuchařka.

Čím je pro vás oba manželství? Bezpečí, domov, radost, hřejivá náruč.

**ZDENKA
A VÁCLAV SEDLÁČKOVI**

Čeho si nejvíc ceníte na manželovi? Cením si toho, že můj manžel mi byl vždy v těžkých životních chvílích pevnou oporou.

Čeho si nejvíc ceníte na manželce? U své manželky oceňuji pevný charakter, zásadovost, pracovitost, odpovědnost a spolehlivost.

Čím je pro vás oba manželství? Před 40 lety jsme si dali slib manželské lásky a věrnosti. Vstupovali jsme do manželského svazku s mladistvým odhodláním pro náš vztah mnoho obětovat. Jeden druhému jsme svěřili své největší bohatství – svůj život, své životní štěstí, své naděje v krásnou budoucnost. Okouzlení a lehkomyšlnost, které mládí provází, vyvanuly, zůstala láska, úcta, vzájemná důvěra a přátelství, krásné lidské pouto, pevné a hluboké. Proto náš vztah na rozbouřených vlnách života neztroskotal.

**HELENA
A PAVEL TVRZNÍKOVI**

Čeho si nejvíc ceníte na svém manželovi? Když jsem si vyhlédla před 39 lety mého budoucího manžela Pavla, byla jsem unešená nejen jeho vizáží, ale hlavně jeho klidným a rozumným jednáním. Jeho klidná povaha ve mně vyrovnávala moji impulzivnost. Nebylo to vždy lehké, ale rychle jsem drobné chyby odpouštěla. A čeho si cením na manželovi nejvíc? To je jednoduché, celý život mi dává lásku a bezpečí a i ve vyšším věku cítím jeho lásku tak jako kdysi. A to je krásné vědomí a já děkuji našemu Pánu Bohu za toto obdarování.

Čeho si nejvíc ceníte na své manželce? Na to není jedno-

duché odpovědět. Když jsme se poprvé potkali, věděl jsem hned, že je to ta pravá. O tom svědčí i to, že přestože nejsem zrovna průbojný člověk ani velký tanečník, k seznámení došlo na tančovačce tak, že jsem vypoklonkoval jejího tanečníka a od té doby už jsme nepřetržitě spolu (1980). Je to souhrn vlastností, kterých si na ní cením. Já miluju i některé její zlozvyky, rychlost hraničí

se zbrklostí a naprostou bezprostředností. Obdivuji její tvořivost a pracovitost i to, jak s láskou pečuje o celou naši rodinu. V neposlední řadě jsem rád, že se snaží pečovat také sama o sebe, a když k tomu všemu přidá ještě svůj láskyplný úsměv, jsem pyšný, že mi ji Pán pro společnou cestu životem dal.

3. Čím je pro vás oba manželství? Svazek manželský je

pro nás svátost v pravém slova smyslu. Dali jsme život našim dětem a radujeme se z 5 vnoučátek. Snažíme se žít tak jako za mlada, užíváme si jeden druhého a láska prostupuje naším životem. Manželství je pro nás oáza lásky a bezpečí, při každém krátkém odloučení se brzy oba těšíme do láskyplného bezpečí společného domova.

představujeme

Dětský denní rehabilitační stacionář v Hradci Králové

Při vikariátních konferencích duchovních jsme se společně radili, že bychom rádi podpořili v Roce lásky 2019 některé z projektů, které stojí mimo náš církevní život a u nichž ale dobře tušíme, že si zasluhují naši pozornost a obdiv. Ze svědectví o Dětském denním rehabilitačním stacionáři v Hradci Králové nám vyplynulo, že bychom chtěli v naší diecézi otevřít celoroční sbírku pro tento stacionář (a už nám i začaly přicházet první příspěvky). Prosíme Tě proto, sestro a bratře, zvažte jako jednotlivci i jako náboženské obce, zda ke všem sbírkám, které jsou všude ve světě, byste nepřiradili i toto konkrétní snažení a dílo. Po celý rok budeme vybírat na účet DR č.ú. 107-6504180217/0100, variabilní symbol 64809986. Shromážděné příspěvky pak věnujeme stacionáři na konkrétní věc nebo přístroj – o výtěžku a nákupu Vás budeme informovat v prvním čísle Mostů roku 2020.

V roce 2018 oslavil Dětský denní rehabilitační stacionář 30 let od svého založení. V počátcích zde byla potřeba vybudovat v Hradci Králové rehabilitační jesle pro tělesně postižené. Tak začala éra fungování zařízení, kde byla a jsou stále dvě oddělení pro 30 dětí, které jsou přijímány

k dennímu pobytu a následně rozděleny podle věku, dosažených schopností a především osobního komfortu.

Přijímají se zde děti s nejrůznějšími typy diagnóz: neurologické, ortopedické, rehabilitační i psychiatrické. Setkáváme se i s dětmi, u nichž byla zjištěna genetická vada, s dětmi se srdeční vadou, cukrovkou, po léčbě onkologického onemocnění, s kombinovaným postižením, se smyslovými vadami. Tyto děti mívají jedno společné – z nejrůznějších důvodů nemohou chodit do mateřské školy a potřebují zdravotnickou péči. Stacionář je

tedy příhodnou formou, jak jim toto zajistit a ještě naplnit stěžejní potřebu dětského věku, tedy socializaci.

Za posledních 10 let přibylo rovněž dětí, které k nám přicházejí z běžných mateřských škol. Tyto děti po nástupu do běžné MŠ nestačí svým vrstevníkům, a proto jsou na doporučení odeslány k odbornému vyšetření. Malý pacient přichází do stacionáře, je vyšetřen a vzniká plán, jak s ním co nejlépe pracovat a jak ho zařadit do dětské skupiny. Nejčastějším záchytem v těchto případech jsou pervazivní a řečové vývojové poruchy,

případně i funkční úzkostné poruchy.

O děti na oddělení pečuje zdravotnický personál – dětské sestry, pediatr, lékař FBLR, psychologka, čtyři fyzioterapeutky, speciální pedagožka, logopedka a ergoterapeutka. Pro rodiče zde funguje sociální pracovnice. Do stacionáře dochází také dětský ortoped a neuroložka. Mnozí rodiče oceňují komplexnost péče právě z toho důvodu, že mají vše „pod jednou střechou“ a nemusejí s tak malými dětmi nikde běhat. Zároveň si všichni odborní zaměstnanci mohou předávat zjištění o dítěti mezi sebou a ihned se domluvit na dalším postupu. Péče o dítě tak může být rychlá a flexibilní, stavěná

na principu kooperace a mezioborových vztahů.

V zařízení se během třiceti let vystřídal téměř 1000 malých pobytových pacientů. Postupně se činnost rozrostla o ambulantní část – poradnu pro děti z rizikových těhotenství a děti s opožděným psychomotorickým vývojem. Celou rehabilitační péči zastřešuje MUDr. Popper, který zde uplatňuje zkušenosti ze své dlouhodobé práce ve FN a pro naše zařízení je velkým přínosem.

Spolupráce všech odborných zaměstnanců a důvěra rodičů k nim je základem k úspěšné rehabilitaci malých pacientů. Za 30 let fungování stacionáře se k nám začínají sjíždět na vyšetření

a rehabilitaci děti z celého kraje. Stacionář současně působí i jako školicí středisko pro studenty speciálních škol – v kuchyni, pro studenty středních a vysokých škol na odděleních v přímém kontaktu s dětmi. Od roku 1997 funguje stacionář jako příspěvková organizace města Hradce Králové a ředitelkou zařízení je MUDr. Miloslava Zídková, která zároveň působí v poradně pro děti z rizikových těhotenství a s opožděným psychomotorickým vývojem. Zařízení jsou nápomocny některé neziskové organizace – Heřmánek, z.s., Dobrotety, z.s., AMBRA – středisko Husitské diakonie.

PhDr. KATEŘINA ŠIMÁČKOVÁ,
PSYCHOLOG DDSR

z dění v diecézi

Devadesátka Sboru kněze Ambrože

Devadesát let. To je výročí, které si v letošním roce budeme připomínat u nás v Hradci Králové, protože právě tolik let v září uplyne od postavení areálu Sboru kněze Ambrože. Mnohé sbory naší diecéze už mají tento milník za sebou, v roce 2019 slavíme my. Každý

měsíc bychom chtěli do sboru kromě bohoslužeb, biblických hodin a večerních pobožností vnést alespoň jednu akci – přednášku, divadlo, duchovní ztišení, koncert, diecézní den... Ale nechceme oslavovat jen cihly a beton, i když krásně a jedinečně provedené architektem Josefem Gočárem. Chceme děkovat Pánu Bohu, že po těch devět desítek let mohl tento areál

vytvářet zázemí a duchovní domov pro mnohé. Nejen pro sestry a bratry z církve a z ekumeny, ale i pro lidi nevěřící a hledající. Kéž nám i tento rok Pán Bůh požehná a naše duchovní rodina se ještě více rozroste. Těšíme se i na vás, pokud přijdete oslavovat s námi!

FRANTIŠKA KLÁSKOVÁ,
FARÁŘKA V HRADCI KRÁLOVÉ

Stalo se

Časy se stále mění a my se měníme s nimi. Na čem povětšinou lpíme, máme rádi a nesnažíme se měnit, jsou naše tradice, ty pro nás chceme uchovat nejlépe ve stále stejné podobě. V některých sborech se poslední adventní neděli sešli bratři a sestry k adventní snídani. Cukroví, koledy a milé úsměvy všech, kteří se sejdou u stolu, nás krásně naladí, a tak se stává, že z jednoho setkání se utvoří milá zvyklost, od které bychom už neradi v příštím roce upouštěli. Pak přichází vánoční svátky, v převážné většině našich sborů se setkáváme při Půlnoční

bohoslužbě nebo pobožnosti, také druhý den na Hod Boží vánoční. Náboženské obce, které se těší z toho, že v jejich městě je zájem o výuku náboženství, připravují obvykle na Štěpána vánoční hru nebo besídku. Pak přichází nový rok a v mnoha sborech je již tradicí si pro další letopočet losovat záložku s biblickým veršem – mottem pro další rok našeho života.

Královéhradecká diecéze pro tento rok opět připravila katedry, semináře, kurzy, duchovní i kulturní setkání. Při prvním lednovém setkání se na diecézi sešli

studenti kazatelského kurzu. V rámci předmětu praktické teologie přednášel homiletiku (o tom, jak správně kázat – sestavovat a přednášet kázání) bratr Benjamin Mlýnek. V současné době máme 11 studentů a pokud se vše vydaří, na konci tohoto roku by měli také zdárně kurz ukončit. 9. ledna se konala konference duchovních všech vikariátů Královéhradecké diecéze. Do Roku lásky 2019 nás uvedl bratr biskup Pavel při bohoslužbě, dále následovala přednáška Leoše Halbrštáta o Papežských misijních dílech,

Josef Suchár v Neratově.

Josef Suchár hovořil o své cestě životem ke kněžství a službě v Neratově. Závěr setkání patřil přiblížení Dětského denního rehabilitačního stacionáře, kde promluvila ředitelka zařízení MUDr. Zídková s kolegyněmi.

16. ledna jsme si připomínali událost 50 let protestu Jana Palacha. Za Církev československou husitskou byl do Vevey a Zürichu vyslán bratr biskup Pavel, který zde o Janu Palachovi, smyslu života, smrti i našich činů hovořil u památníku, na konferenci a při duchovním setkání v Husově sboru v Zürichu.

Již několik let každý měsíc Královéhradecká diecéze pořádá vzdělávací katedru. I v tomto roce každou poslední středu v měsíci se budeme těšit na přednášející

z různých oborů i koutů nejen naší vlasti. 30. ledna jsme měli možnost v Hradci Králové přivítat sestru farářku Mgr. Zuzanu Kalenskou z Tachova, která na téma „Marnotratný syn“ seznamovala zúčastněné s jinou formou práce s Biblií. Bibliolog vnáší do našeho myšlení neobvyklý přístup k notorickým známým příběhům, lektor příběhy čte a pak na základě vcítění se do postavy z úryvku je možné Písmo vnímat v jiném rozměru, daleko užším pohledu do situace, než jsme doposud byli zvyklí. Nový přístup k tématu přináší osobní prožitek příchodů, zároveň však dochází k zajímavému propojení – napojení se na celou skupinu. Katedra končila a dvacítkou lidí odcházela po procházce místy, které ani netušila, že v tento den virtuálně navštíví. Seminář se vydařil a sestře farářce moc děkujeme. V budově Národního muzea v Praze je do 30. 6. 2019 otevřena Česko-slovenská/Slovensko-česká výstava. Výstava představuje dobu vzniku první republiky, také oddělení věnující se počátkům naší církve. Zde uvidíte původní talár prvního patriarchy Dr. Karla Farského,

štoly, Bílkův kalich, originál dokumentu „Rukopis provolání“ o založení Církve československé (husitské)... Den manželství jsme si 10. února připomněli varhaním koncertem ve Sboru kněze Ambrože, kde na slavné svatební melodii preludovala varhanice Jiřinka Dvořáková-Marešová a duchovní částí provedli setra zdejší farářka Františka Klásková a bratr biskup Pavel.

mosty

Královéhradecké diecéze CČSH

Čtvrtletník

1/2019

Ročník III

Registrace

MK ČR E 22824
ISSN 2570-5431

Vydává

Královéhradecká diecéze
Církve československé husitské,
Hradec Králové.

Číslo a den vydání:

1/1. 3. 2019

Kontaktní adresa

Královéhradecká diecéze CČSH
Ambrožova 728/3
Hradec Králové 500 02
IČ: 62695720
dieceze.hradec@ccshk.cz
tel.: 778 520 955
<http://www.ccshk.cz/>

Redakční rada

Mgr. Jana Wienerová
Mgr. Kateřina Havelková
Štěpán Klásek
Mgr. Lada Kocourková
Mgr. Miroslava Mlýnková
Mgr. Pavel Pechanec
Mgr. Jana Pechancová
Mgr. Vladislav Pek
Mgr. David Smetana
Aleš Toman

Grafická úprava

Jaroslav Pavliš

Odpovědná redaktorka

Mgr. Jana Pechancová

Tisk

Tiskárna H.R.G. Litomyšl

Podpořeno z Fondu rozvoje
Královéhradecké diecéze CČSH

kalendárium

Některá setkání v diecézi

- 2. 3. Vik. shromáždění pardubického vikariátu, Pardubice
- 16. 3. Vik. shromáždění hradeckého vikariátu, Hradec Králové
- 19. 3. Setkání jáhnů, kazatelů a pastoračních asistentů, Hradec Králové
- 20. 3. Vik. shromáždění libereckého vikariátu, Jablonec n. N.
- 23. 3. Vikariátní shromáždění náchodského vikariátu, Náchod
- 27. 3. Diecézní katedra, Hradec Králové
- 1.–4. 4. Duchovní obnova, broumovský klášter
- 6. 4. Kazatelský kurz – Praktická teologie – V. Hraba, B. Mlýnek; Nový zákon – S. Švarc
- 19.–22. 4. Velikonoční svátky
- 23.–25. 4. Synoda duchovních, Betlém – Janské lázně
 - 1. 5. Slavnost srdcí – uvedení srdíček do chystané koncertní zvonohry, Hradec Králové
- 3.–5. 5. Setkání rodin, Betlém – Janské lázně
- 18. 5. Diecézní shromáždění, Hradec Králové
- 23. 5. Gočár a jeho dílo – Ing. Zdeněk Lukeš, Týden otevřených kostelů, Hradec Králové
- 24. 5. Noc kostelů
- 29. 5. Diecézní katedra, Hradec Králové

Náboženská obec a Královéhradecká diecéze
Církve československé husitské v Hradci Králové
Vás srdečně zvou na

SLAVNOST SRDCÍ UVEDENÍ SRDCÍ ZVONŮ DO KONCERTNÍ ZVONOHRY

**Sbor kněze Ambrože v Hradci Králové
ve středu 1. května 2019 od 18 hodin**

Za účasti patriarchy ČČSH Tomáše Butty, emeritního biskupa Štěpána Kláska,
biskupa královéhradeckého Pavla Pechance, zdejší farářky Františky Kláskové,
zvonaře Petra R. Manouška, hudebního skladatele a carillonéra Radka Rejška,
varhanice Jiřiny Dvořákové-Marešové.

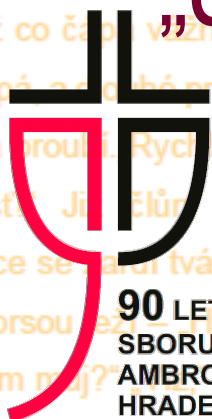
Pro děti od 17.15 hodin

„Oříšková chaloupka“ – hraje Hana Voříšková

Dobrovolné vstupné bude určeno na chystanou ZVONOHRU.

Projekt je podpořen z FR Královéhradecké diecéze ČČSH.

www.cshhk.cz Facebook: NO ČČSH Hradci Králové

90 LET
SBORU KNĚZE
AMBROŽE ČČSH
HRADEC KRÁLOVÉ

KRÁLOVÉHRADECKÁ DIECÉZE
Církve československé husitské

radio
dechovka